

চুচেংফা বা প্রতাপ সিংহৰ ওপৰত এটি টোকা

১৬০৩ চনত চুখামফাৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ উত্তৰাধিকাৰী চুচেংফা, যাক প্রতাপ সিংহ (১৬০৩-৪১) নামেৰেও জনা যায়, এজন শক্তিশালী আৰু বিশিষ্ট শাসক হিচাপে সিংহাসনত আৰোহণ কৰে। বয়সৰ ভাৱত সিংহাসনত বহাৰ বাবে তেওঁক ‘বুঢ়া ৰজা’ আৰু তেওঁৰ অসাধাৰণ প্ৰজ্ঞা আৰু বুদ্ধিমত্তাৰ বাবে ‘বুদ্ধি স্বৰ্গনাৰায়ণ’ বুলি ডাকনাম দিয়া হৈছিল।

কছাৰীৰ সৈতে যুদ্ধ

সিংহাসনত আৰোহণৰ লগে লগে প্রতাপ সিংহক কছাৰীৰ সৈতে যুদ্ধত জড়িত হ’বলগীয়া হয়। এই যুদ্ধৰ সুযোগ সৃষ্টি কৰিছিল জয়ন্তীয়াসকলে, যিসকল তেতিয়া কছাৰীৰ অধীনত আছিল। নতুন জয়ন্তীয়া ৰজা যশ মানিকে কছাৰীৰ আধিপত্য উৎখনন কৰিবলৈ দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ আছিল আৰু এই উদ্দেশ্যে অহোমৰ সহায় অতি প্ৰয়োজনীয় বুলি ভাবিছিল। তেওঁ নিজৰ কন্যাক অহোম ৰজাৰ সৈতে বিয়াৰ প্ৰস্তাৱৰ জৰিয়তে এই উচ্চাকাংক্ষা পূৰণ কৰিব বিচাৰিছিল, কিন্তু এটা শৰ্ত জুড়িছিল যে কন্যাক সাধাৰণ গোৱা পথেৰে নহয়, যিটো তেতিয়া মুছলমানৰ দখলত আছিল, বৰঞ্চ কছাৰী অঞ্চলৰ ভিতৰৰ চটগাঁও আৰু তেতেনীগুৰিৰ পথেৰে পঠোৱা হ’ব। অহোম ৰজাই কছাৰী ৰজা যশ নৰায়ণৰ পৰা এই পথৰ অনুমতি বিচাৰিছিল, কিন্তু তেওঁৰ প্ৰত্যাখ্যানে যুদ্ধৰ অজুহাত প্ৰদান কৰে। প্ৰথম সংঘৰ্ষত কছাৰীসকল পৰাজিত হয়, আৰু ১৬০৬ চনত জয়ন্তীয়া ৰাজকুমাৰীক কছাৰী অঞ্চলৰ মাজেৰে অহোম ৰাজধানীলৈ আন্তৰিক কৰা হয়। কিন্তু অলপ সময়ৰ পিছত অহোমসকল কছাৰীৰ হাতত বিপৰ্যয়কৰভাৱে পৰাজিত হয়। কছাৰী ৰজা যশ নৰায়ণে এই জয় উদযাপন কৰি ‘প্ৰতাপ নৰায়ণ’ নাম গ্ৰহণ কৰে আৰু তেওঁৰ ৰাজধানী মাইবাঙৰ নাম সলনি কৰি কীৰ্তিপুৰ ৰাখে, অহোমৰ আনুগত্যৰ বন্ধন ছিন্ন কৰে। ইফালে, ১৬১৫ চনত মোগল আক্ৰমণৰ ভাবুকিৰ সন্মুখীন হৈ প্ৰতাপ সিংহই গণনা কৰে যে এই সংকটপূৰ্ণ মুহূৰ্তত কছাৰীৰ সৈতে নতুন সংঘৰ্ষই তেওঁৰ শক্তি আৰু সম্পদ ক্ষয় কৰিব। তেওঁ পৰাজয়ৰ পিছতো কছাৰীৰ সৈতে মিত্ৰতাপূৰ্ণ চুক্তিৰ প্ৰস্তাৱ দিয়ে, যিটো কছাৰীয়ে সন্মান জনায়।

যশ নৰায়ণৰ উত্তৰাধিকাৰী ভীমবাল নৰায়ণে প্ৰতাপ সিংহই তেওঁক ‘থাপিতা-সংক্ৰিতা’ (প্ৰতিষ্ঠিত আৰু সুৰক্ষিত) বুলি উল্লেখ কৰাত আপত্তি কৰে আৰু দ্বিতীয় এগৰাকী অহোম কুমাৰীৰ প্ৰস্তাৱ প্ৰত্যাখ্যানৰ অজুহাতত ধানশিৰিৰ ওপৰৰ অহোম ৰাজ্যৰ এখন গাঁও আক্ৰমণ কৰি দখল কৰে।

ইফালে, অহোম আৰু মোগলৰ মাজত শান্তি স্থাপনৰ ফলত কছাৰী ৰজা ইন্দ্ৰবাল নৰায়ণৰ মনত সন্দেহৰ সৃষ্টি হয় যে বাহ্যিক বিপদৰ পৰা মুক্ত হৈ অহোমে পূৰ্বৰ পৰাজয়ৰ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ চেষ্টা কৰিব। তেওঁ দুটা শান্তি দূত পঠায়। প্ৰথম দূতক ঘূৰাই পঠোৱা হয়, আৰু যদিও দ্বিতীয় দূতক গ্ৰহণ কৰা হয়, প্ৰতাপ সিংহই কছাৰী ৰজাক 'থাপিতা-সন্ধিতা' বুলি সম্বোধন কৰি থাকে, যিয়ে তেওঁক অপমানিত কৰে। তথাপিও, প্ৰতাপ সিংহৰ শাসনকালত কছাৰীৰ সৈতে আৰু কোনো সামৰিক সংঘৰ্ষ নহয়।

জয়ন্তীয়াৰ সৈতে সম্পৰ্ক

প্ৰতাপ সিংহৰ জয়ন্তীয়াৰ সৈতে সম্পৰ্ক আছিল সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ। অহোমৰ সৈতে বন্ধুত্বৰ বন্ধন শক্তিশালী কৰিবলৈ জয়ন্তীয়া ৰজা যশ মানিকে আন এগৰাকী ৰাজকুমাৰী অহোম ৰজাৰ ওচৰলৈ প্ৰস্তাৱ কৰে। এই বৈবাহিক সম্পৰ্কৰ বলত তেওঁ অহোম ৰজাৰ পৰা ফুলগুৰীত বজাৰ স্থাপনৰ বাবে কলং নদীক সীমা হিচাপে এডোখৰ ভূমি লাভ কৰে। ইয়ে "চৰকাৰী ভিত্তিত অসমীয়া আৰু জয়ন্তীয়াৰ মাজত বাণিজ্যিক সম্পৰ্কৰ আৰম্ভণি" চিহ্নিত কৰে। এই প্ৰয়োজনীয়তাই জাগীত এটা আৰু কাজলীমুখত দুটা নতুন সীমান্ত পদ সৃষ্টি কৰে। জাগীৰ পদটো 'জাগীয়ালীয়া গোহাঁই' নামেৰে পৰিচিত আছিল, যাৰ কৰ্তব্য আছিল জয়ন্তীয়াৰ কাৰ্যকলাপৰ বিষয়ে অহোম চৰকাৰক অৱগত কৰা। কাজলীমুখৰ দুটা পদ 'কাজলীমুখীয়া গোহাঁই' নামেৰে জনাজাত আছিল, যাৰ কৰ্তব্য আছিল জয়ন্তীয়া আৰু ১৬১৮ চনত অহোমৰ সুৰক্ষিত ৰাজ্যত পৰিণত হোৱা দিমৰুৱা প্ৰদেশৰ ওপৰত নজৰ ৰখা। এইদৰে অহোমে জয়ন্তীয়াৰ ওপৰত পৰোক্ষভাৱে তেওঁলোকৰ প্ৰভুত্ব বজাই ৰাখে।

মোগলৰ সৈতে যুদ্ধ আৰু ৰাষ্ট্ৰনীতি

প্ৰতাপ সিংহই কছাৰী আৰু জয়ন্তীয়াৰ সৈতে তেওঁৰ ৰাষ্ট্ৰনৈতিক দক্ষতা প্ৰমাণ কৰি এই দুয়োখন ৰাজ্যৰ শক্তিক মোগলৰ বিৰুদ্ধে দীৰ্ঘস্থায়ী যুদ্ধত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। বয়সৰ ভাৱেও তেওঁৰ উৎসাহক নিস্তেজ কৰিব নোৱাৰিলে, আৰু তেওঁ জীৱনৰ শেষলৈকে পূৰ্ণ শক্তিয়ে শাসন কৰে।

সামাজিক আৰু প্ৰশাসনিক সংস্কাৰ

প্ৰতাপ সিংহৰ শাসনকাল সামাজিক সংগঠনৰ কামৰ বাবে বিখ্যাত। তেওঁ মোমাই তামুলীক বৰবৰুৱা বা প্ৰধান সচিব হিচাপে নিযুক্ত কৰি পাইক প্ৰথাৰ পদ্ধতিগত প্ৰৱৰ্তন কৰে। তেওঁ ভূমি বন্দোবস্তৰ ক্ষেত্ৰত নতুন উদ্ভাৱনী প্ৰৱৰ্তন কৰে। পাইক প্ৰথা পদ্ধতিগত কৰাৰ আগতে কৰা জনগণনাই দেখুৱাইছিল যে ৰাজ্যৰ কিছু অঞ্চল অতি ঘনবসতিপূৰ্ণ, আনহাতে কিছু অঞ্চল অতি জনশূন্য। তেওঁ তেনে ঘনবসতিপূৰ্ণ অঞ্চলৰ প্ৰতি বিশটা পৰিয়ালৰ পৰা এটা পৰিয়ালক জনশূন্য অঞ্চললৈ স্থানান্তৰৰ নীতি গ্ৰহণ কৰে, যাৰ ফলত নতুন বসতিৰ সৃষ্টি হয়। উদাহৰণস্বৰূপে, ওপৰ অসমৰ আঠ হাজাৰ পৰিয়ালক জনশূন্য মৰঙ্গীলৈ স্থানান্তৰ কৰা হয়, যিটো প্ৰতিৰক্ষাৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল, কিয়নো ই কছাৰীৰ বিৰুদ্ধে সীমান্ত শক্তিশালী কৰাৰ উদ্দেশ্য লৈছিল। বাচা, দায়াং আদি গাঁৱৰো একে নীতিৰ ভিত্তিত পুনৰগঠিত হয়। উত্তৰকূলৰ ভূঞাসকলক দক্ষিণকূললৈ স্থানান্তৰ কৰা হয় আৰু তেওঁলোকৰ বসতিসমূহ বিলুপ্ত কৰা হয়, যাৰ ফলত ভূঞাসকলৰ ক্ষমতা সম্পূৰ্ণৰূপে হ্ৰাস পায়।

প্ৰতাপ সিংহই কেইবাটাও পথ নিৰ্মাণ আৰু পুখুৰী খনন কৰে। তেওঁ দৰিকা, মথুৰাপুৰ, গজপুৰ আৰু চিনাতলীৰ দৰে স্থানত বাৰখন নগৰ স্থাপন কৰে। কৌশলগত স্থানত প্ৰাচীৰ নিৰ্মাণ কৰা হয়, য'ত ডপদৰগড় নামৰ প্ৰাচীৰ নাগাসকলৰ অনুপ্ৰৱেশ ৰোধৰ বাবে নিৰ্মিত হয়, যাৰ ভিতৰত নাগাসকলৰ মুক্ত প্ৰৱেশ নিষিদ্ধ আছিল। তথাপিও, নাগা আৰু সমতলৰ লোকৰ সুবিধাৰ বাবে বিনিময় বজাৰ স্থাপন কৰা হয়, আৰু প্ৰতিখন নগৰত এটা বজাৰ আছিল।

বৈদেশিক নীতি আৰু প্ৰশাসন

মোগলৰ সৈতে যুদ্ধৰ প্ৰয়োজনীয়তাই বিদেশীৰ গতিবিধিৰ ওপৰত কঠোৰ তদাৰকিৰ প্ৰয়োজন সৃষ্টি কৰে। অসমত প্ৰৱেশ কৰা লোকসকলৰ নাম তালিকাভুক্ত কৰা হয়। ভাটি বা পশ্চিমৰ পৰা, অৰ্থাৎ কোচবিহাৰ বা বংগৰ পৰা, সম্ভৱতঃ বসতিৰ উদ্দেশ্যে অহা লোকৰ সংখ্যা ৰেকৰ্ডত আছে।

ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক অৱদান

প্ৰতাপ সিংহই বিশ্বনাথ আৰু দেৰগাঁওত শিৱ মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰে। তেওঁ অহোম কটকী (দূত বা সংবাদৱাহক)ৰ স্থানত ব্ৰাহ্মণসকলক নিযুক্ত কৰে, যাৰ ফলত ব্ৰাহ্মণসকলে বিশেষকৈ কোচবিহাৰ আৰু বংগৰ সৈতে কূটনৈতিক সম্পৰ্ক পৰিচালনাৰ সুবিধা লাভ কৰে।

Ripun Doley